Stappenplan

Arturia's BeatStep was vorig jaar een van de grote verrassingen: een controller met stepsequencer voor rond de honderd euro. Nu is er de BeatStep Pro. Is de basic sequencer echt uitgegroeid tot het 'sequencing powerhouse' zoals Arturia 'm beschrijft?

Xtra
- presentatie-video
- Sonar Traffic-demo
- diverse tutorials
- beschrijving audio
- demo
- handleiding

door Ruud Lekx > ruud@interface.nl

Bij de originele BeatStep leek Arturia haast niet te beseffen dat er ook een stepsequencer verstopt zat in de controller. Hij werd puur in de markt gezet als midicontroller, waarbij het leek of een van de programmeurs er 's nachts, toen niemand keek, stiekem een sequencer-algoritme in had gestopt. De gebruikers waren degenen die de BeatStep als sequencer promootten, en daarbij kwamen meteen allerlei suggesties voor verbeteringen. Want in een digitaal apparaat als de BeatStep is in principe alles mogelijk, dus waarom niet meer uitgebreide functies, meer patterns, meer opslagmogelijkheden, et cetera?

Arturia lijkt te hebben geluisterd naar die geluiden bij de ontwikkeling van de BeatStep Pro, want vrijwel elke suggestie is min of meer opgenomen in de lijst met features van de nieuweling. En hij wordt nu aangekondigd en gepromoot voor wat het is: een stepsequencer die ook als controller dienst kan doen, in plaats van andersom.

Eerste stapjes

Sinds de wederopstanding van modulaire synthese via het Eurorack-formaat is er nogal wat gebeurd op het gebied van analoge sequencing. Waar het vroeger genoeg was om 8, 10, 12 of 16 stapjes te kunnen afspelen, moet een sequencer nu wel met wat meer aankomen om indruk te maken. Er worden zelfs compleet nieuwe concepten bedacht, zoals de Makenoise René of de Intellijel Metropolis; een sequencer waar ik zelf al een tijdje lang likkebaardend naar kijk.

Kan de BeatStep Pro mee in dit rijtje? Hij heeft alvast één voordeel: het is geen Eurorack-sequencer, dus je hoeft geen aparte voedingen en racks te kopen om 'm te laten werken. En hij kan met verschillende generaties apparatuur overweg, in tegenstelling tot de hiervoor genoemde apparaten. Cv/gate is er natuurlijk, maar hij kan ook midi versturen en hangt via usb aan je computer, zodat je zelfs plug-ins kunt aansturen. Het is de ideale combinatie van oude en nieuwe techniek.

De BeatStep Pro bestaat kort gezegd uit twee aparte stepsequencers voor synthesizers, eentje voor drums, een Midi Controller mode en een projectsectie waar je alle instellingen kunt opslaan en inladen. Da's dus nogal wat meer dan de originele BeatStep, en de behuizing is dan ook groter geworden. Het deel met de knoppen en pads is hetzelfde gebleven, maar tussen het masterdeel en de controller zit een nieuwe groep knoppen met de bediening voor elke sequencer. Ze hebben allemaal aparte kleuren, wat het werken in het donker makkelijker maakt.

Sequence ze

Sequencer 1 en 2 voor synthesizers zijn in principe identiek. Beide kunnen via cv/gate, midi of usb hun data uitsturen. Daarvoor zitten achterop – per sequencer – een set cv/gate-outputs, met een tweede programmeerbare cv voor velocity. Verder een midi-in/out-poort waarvoor je een verloopkabeltje nodig hebt, want ze zijn als mini-jack uitgevoerd. Elke sequencer heeft z'n eigen midikanaal en verstuurt de data dus zowel via midi als cv/gate.

Een sequence is maximaal 64 stappen lang, waarvan je er steeds 16 per keer instelt via de zestien stepknoppen. Net als bij de originele BeatStep dienen de pads als noten bij het inspelen. Via de pads en de shiftknop kun je zaken instellen als de looprichting van de sequencer, de snelheid (1/4 tot 1/32 en triplets) en je kunt een toonladder selecteren zodat de noten altijd bij elkaar passen.

Prettig ten opzichte van de originele BeatStep is dat er nu enkele displays zijn die laten zien wat je doet. Het gebrek daaraan was een van de grote manco's van het origineel.

Wat ook nog weleens lastig wil zijn is de transposemogelijkheid. Want een loopje herhalen is leuk, maar als je wat meer in songstructuren werkt, is transpose een vrij essentiële tool. Dat werkt hier gemakkelijk via de pads in Playback mode, maar nog leuker is dat het ook kan via een aangesloten midi-keyboard, dat bovendien een eigen midikanaal kan hebben, zodat je niet meteen ook noten van de sequencer aanstuurt.

Van hikje tot chaos

De sequencer is ook erg goed te integreren in je daw; je programmeert de sequences, stuurt midiclock-info om de BeatStep te synchroniseren, en je 'speelt' vervolgens met je gewone masterkeyboard de transposities die je kunt opnemen in je daw. Wederom: *best of both worlds* en simpeler kan het bijna niet. Je kunt dat keyboard trouwens ook gebruiken om sequences in te spelen, waardoor je sneller buiten de gebruikelijke sequencerloopjes komt.

Per step kun je met de draaiknoppen drie dingen instellen: pitch, velocity en gate time. Je kunt dus eigenlijk drie sporen informatie in een sequence stoppen, waarbij het velocity-spoor bijvoorbeeld ook iets anders kan aansturen, zoals filter-cv. Er is een aparte knop voor het switchen tussen deze drie.

Per sequence kun je nog meer zaken makkelijk instellen of veranderen, zoals de lengte, de midikanalen of de mate van swing. Er is een soort random generator met twee parameters: randomness (hoe toevallig de events moeten worden) en probability (hoe vaak dit zich moet afspelen). Dus dat gaat van af en toe een hikje in je sequence tot totale chaos.

Het bovenste niveau van de BeatStep Pro is Project. Hier sla je de gegevens van alle sequences en alle andere instellingen op. Per project kun je zestien verschillende sequences per sequencer opslaan, en je kunt projects laden en saven via de software-editor. In principe heb je dus een oneindig aantal geheugenplaatsen tot je beschikking.

Om de sequences zelf nog wat leuker te maken, is er een roller/looper ingebouwd in de vorm van een touch strip. Omdat de software van de geteste BeatStep nog in ontwikkeling is, werkte dit nog niet helemaal lekker, maar in principe kun je op 1/4, 1/8, 1/16 en 1/32 noten laten herhalen zodra je de strip aanraakt. Als dit goed gaat werken, is het een geweldige aanvulling. Ook bijzonder prettig is dat je sequences kunt kopiëren, knippen en plakken; ook van de ene sequencer naar de andere.

Stuur maar door...

De drumsequencer werkt in principe grotendeels hetzelfde; alleen programmeer je daarmee de acht drumtriggers achterop de BeatStep Pro, grotendeels zoals je dat bij een TR-808 of 909 doet. Die triggers stuur je naar een drummodule, een drummachine met trigger-inputs of een modulaire synthesizer waar allerlei processen getriggerd kunnen worden. Het is dus meer dan alleen een sequencer voor drums.

De drumsequencer is meer dan alleen een sequencer voor drums

Je kunt deze triggers ook gebruiken voor trucjes. De BeatStep kan mijn Yamaha CS-10 synthesizer niet direct aansturen, omdat die niet alleen via het Hz/V systeem werkt, maar ook gebruik maakt van negatieve triggers. Die heeft de BeatStep wel in de vorm van S-triggers, maar dat werkt in dit geval niet. Wat wel werkt, is een cv-signaal sturen via de sequencer en een negatief drumtrigger-signaal sturen via de drumsequencer. Zolang je de steps die je gebruikt voor de melodie of baslijn ook aanzet in de drumsequencer, zit je goed.

Achterop zit nog een clock-input en -output waarmee je niet alleen onderdelen van een modulaire synth kunt aansturen, maar ook oudere drummachines: mijn Kawai R100 loopt zo bijvoorbeeld prima mee. Met wederom een bijgeleverd verloopkabeltje maak je van deze output een din sync-out, zodat je oudere drummachines kunt aansturen. De output kan verschillende kloksnelheden genereren, >>

>> zodat ook machines met afwijkende klok-snelheid gesynct kunnen worden.

Onder controle

De Controller mode van de BeatStep Pro is in feite dezelfde als die van het origineel; daarvoor kun je terecht in Interface 178 of in de testbank op onze website. Ook als controller staat de BeatStep Pro z'n mannetje, en zelfs als je 'm daarvoor niet koopt, kan het toch een handig extraatje zijn. Datzelfde geldt voor andere passieve modes: hij kan namelijk dienst doen als midi-naar-cv/gate-converter (met daarbij redelijk veel instel-mogelijkheden) of als drummachine syncbox voor notoire probleemgevallen als een Linn-Drum of andere machines met afwijkende kloksnelheden.

We zijn er echter nog niet. Want dit was alleen de hardware, en bij de BeatStep Pro zit een complete software-editor. Bij het opstarten synchroniseer je je machine steeds met de software om de instellingen hetzelfde te krijgen, en dan vind je een enorme hoeveelheid instellingen die je niet dagelijks zult gebruiken, maar die wel handig zijn. Je vindt daar de verschillende midikanalen (overigens ook instelbaar op de machine zelf), de configuratie van de cv/gate-outs en drumtriggers, aantal ppq's van de clock-out, et cetera. Ook is er per sequence een complete grid-editor aanwezig, waar je je sequences nog met de muis nauwkeurig kunt aanpassen.

Werkt het?

Door een verhuizing lag mijn studio nog grotendeels uit elkaar. Daarom heb ik de BeatStep vooral als standalone vervanger voor mijn daw getest, omdat de computer nog niet was aangesloten. Ik moet zeggen dat dat prima ging. De enorme hoeveelheid in- en outputs en syncmogelijkheden zorgen ervoor dat je veel machines tegelijk kunt aansturen en zoals gezegd kun je trucjes uithalen zoals het combineren van een cv-spoor in een van de sequencers met een drumtrigger voor extra aansturing van een synth. Dat heeft beperkingen: je ziet bijvoorbeeld niet de nootwaarde, maar een velocitygetal van 1-127; dezelfde steps moeten aanstaan en het cv-systeem moet hetzelfde zijn, maar in principe kun je op deze manier vier analoge synths via cv/gate aansturen!

Als je eenmaal door hebt wat de toetscombinaties zijn voor het snel veranderen van sequences of als je een midikeyboard aansluit, kun je met de BeatStep Pro behoorlijk goed uit de voeten, ook als het op wat meer gecompliceerde sequences aankomt. Daarbij word je geholpen door slimmigheidjes als de Transpose Link-knop of de Preset Link-knop, waarbij een verandering meteen in alle sequencers wordt doorgevoerd. Echt superhandig.

Maar er zijn ook minder geslaagde dingen: zo heb je verloopkabels nodig voor midi en din sync, maar de din sync-verloopkabel werkt niet op de midi-outs, hoewel dit bij normale kabels wel zo is (je kunt een synckabel voor midisignalen gebruiken maar niet andersom). Dus goed kijken welk verloopje je gebruikt, want ik dacht lange tijd dat het kabeltje kapot was.

Ook moet je oppassen met het switchen van patterns terwijl je aan het werk bent: de BeatStep Pro maakt gebruik van edit buffers, dus als je Pattern 1 aan het bewerken bent en even switcht naar Pattern 2 om te kijken hoe de combinatie klinkt en dan weer terug-gaat naar 1, ben je alles kwijt. Dus altijd opslaan voor je van pattern wisselt.

SPECIFICATIES

- 2 stepsequencers met: max 64-steps per sequence; per step instelbaar: note, velocity, gate time, note tie
- 16-steps drumsequencer met aanslag- en druk-gevoelige pads
- Midi Controller mode
- 16 projecten met 16 sequences per keer
- instelbare swing
- instelbare randomizer
- roller/looper
- tap tempo
- bijgeleverde software-editor
- 2x cv/velocity/gate-out (v/oct/hz/volt, v-trig/s-trig)
- 8x drumtrigger-out
- midi-in/out (via verloop-kabeltje)
- clock-in/out
- usb
- afmetingen: 415x163x36mm
- gewicht: 1450g

Stabiel

Natuurlijk zijn er nog dingen te bedenken die anders of beter kunnen: implementeer bijvoorbeeld de *note repeat per step*-mogelijkheid van de Intellijel Metropolis, maak een randomizer zoals de XOXbox die heeft, of bouw de mogelijkheid in om van een sequence snel variaties te maken. Maar dat is dan ook het enige gebied waar de BeatStep Pro echt nog voor verbetering vatbaar is; natuurlijk op voorwaarde dat de looper gaat werken zoals het hoort.

Wat ik zelf niet zo mis, maar anderen misschien wel, is een song mode, waarbij je patterns kunt gebruiken om een song op te bouwen. Dat moet je hier met de hand doen. Ik heb geen midi program change of iets dergelijks kunnen ontdekken waarmee je dat vanuit een daw kunt doen. Met een straatprijs van minder dan tweehonderdvijftig euro is dit alles wat mij betreft vergeten en vergeven.

Een van de belangrijkste zaken bij een sequencer is de stabiliteit: je kunt nog zo veel leuke features hebben, maar als de boel zwalkt en zwabbert, heb je er niks aan. Ik heb de BeatStep Pro met vier synths en twee drummachines een paar uur laten lopen, en alles was nog even strak als aan het begin. Ook als je via de pads dingen bedient, of via midi de transposefunctie gebruikt, gaat dat prima. De enige manier waarop ik 'm van z'n apropos kon krijgen was via de looper: als je daar echt als een gek op tekeergaat, kan hij het op een gegeven moment niet meer bijhouden. Alles loopt dan overigens nog wel gewoon in sync, maar je patterns schuiven op. Maar nogmaals: dat komt doordat deze functie nog niet helemaal goed werkt.

Dit is de ideale combinatie van oude en nieuwe techniek

Conclusie

Het is eigenlijk ongehoord wat Arturia hier neerzet. Een gecombineerde uitgebreide dubbele stepsequencer, drumsequencer, midicontroller, midi-cv/gate converter en drummachine syncbox voor nog geen tweehonderdvijftig euro. Sommige van deze onderdelen kosten los vaak al bijna dat bedrag, en als je tot voor kort dit soort spullen allemaal los zou kopen (zoals veel analoge freaks hebben gedaan) ben je zo het vier- of vijfvoudige kwijt. Los van dat 'deal-van-de-eeuw-argument', is de BeatStep Pro gewoon een supergaaf ding waarin het beste van oude en nieuwe technieken gecombineerd zijn tot iets wat vooral veel lol in het spelen oplevert. Natuurlijk zijn er best wat verbeterpuntjes, maar over het algemeen is de BeatStep Pro eigenlijk een apparaat dat gewoon in elke studio thuishoort. Inclusief de mijne! ■

INFO

- **prijs excl:** € 249,-
- **distributie:** Pro Media Connect, 0252 629365
- **internet:** www.promediaconnect.nl www.arturia.com

HET OORDEEL

\+
- zeer veel mogelijkheden en aansluitingen
- trucs met cv/gate zorgen voor extra mogelijkheden

–
- geen song mode
- trs-naar-midikabeltjes kunnen kwetsbaar zijn